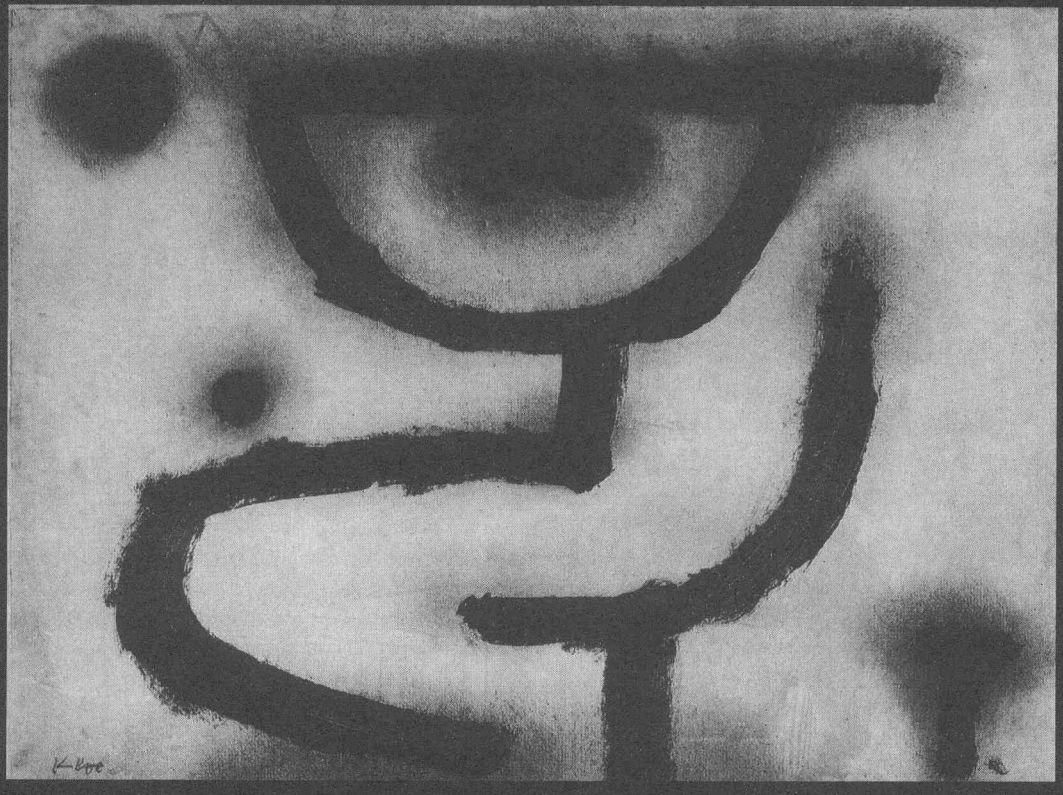
η νέα τοπολογία

χάρτης δύο

Η συζήτηση γύρω από το "κίνημα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση"[1] αποτελεί μια συνέχεια της προηγούμενης εργασίας μας σε σχέση με τη διεθνοποίηση της κυριαρχίας. Από την πρώτη στιγμή που αρχίσαμε να επεξεργαζόμαστε το τελευταίο ζήτημα, θεωρήσαμε πως θα ήταν ελλιπές να μην παρουσιάσουμε με κριτικό τρόπο τις απόψεις μας γύρω από αυτό που γενικά θεωρείται, τουλάχιστον σε συμβολικό επίπεδο, ως ένα σημαντικό κομμάτι της έκφρασης της αντίστασης απέναντι στην καπιταλιστική αναδιάρθρωση.[2]

Εξαρχής ξεκαθαρίζουμε πως αντιλαμβανόμαστε το κίνημα (την κίνηση αυτή που εμφανίζει δυναμικότητα, συνέπεια και συνέχεια) ως κάτι που δεν επιδέχεται συνολική επόπτευση και καθορισμό και μάλιστα δε βρίσκουμε καμία αναγκαιότητα στο να το ορίσουμε μονοσήμαντα και τελεσίδικα. Αναγνωρίζουμε την ύπαρξη διαφόρων και διαφορετικών δυνάμεων εντός του που δυναμικά το διαμορφώνουν. Κάθε εμφάνιση αυτού του κινήματος εκδηλώνει τις διαφορετικές και μεταβαλλόμενες ποιότητες δυνάμεων που αυτό κυοφορεί, σε συνάρτηση με το χώρο και το χρόνο της εμφάνισης του.

Δεν είναι αυτονόητο ότι συμμετέχουμε σε αυτό το κίνημα. Συμμετέχουμε επειδή βρίσκουμε στοιχεία ριζοσπαστικότητας. Συμμετέχουμε με τη λογική του μέσα και εναντίον. Ακριβώς επειδή δε μας ταιριάζει ούτε η άκριτη συμπαράταξη ούτε και η αποστασιοποιημένη κριτική που φοβάται μη λερώσει τα χέρια της με την πραγματικότητα και την αντιφατικότητα του κοινωνικού πεδίου, που είναι και το μοναδικό πεδίο που οι ανταγωνιστικές με την εξουσία προοπτικές καρποφορούν ή χάνονται. Αν μείνουμε έξω από αυτά τα κινήματα χωρίς να προσπαθήσουμε να τα στρέψουμε προς μια ανταγωνιστική κατεύθυνση, είναι άχρηστο να διαμαρτυρόμαστε για την πορεία που παίρνουν οι αγώνες. Ο φόβος της επαφής με υποκείμενα που ακολουθούν διαφορετικές πορείες ακόμα και αντιθετικές, δεν ταιριάζει σε όσους θέλουν να συγκροτήσουν σχέσεις και να δώσουν μάχες ενάντια στις θεσμοποιημένες διαδρομές.

Ένας παραπάνω λόγος για να καταθέσουμε τις θέσεις μας είναι και η χωροχρονική συγκυρία του Ιούνη του 2003 και της συνόδου κορυφής που θα πραγματοποιηθεί στον τόπο που δρούμε.

Αναδεικνύοντας τις θετικότητες των αρνήσεων

Η διεθνοποίηση της κυριαρχίας συνοδεύτηκε από μια αυξανόμενη αδυναμία "δημοκρατικού" ελέγχου και παρέμβασης στα "κέντρα" των αποφάσεων εκ μέρους των κοινωνιών. Η δημιουργία υπερεθνικών-υπερκρατικών σχηματισμών με ξεκάθαρα οικονομικές και πολιτικές καπιταλιστικές επιλογές, πέραν της ίδιας της αναγκαιότητας των θεσμικών μετασχηματισμών, προπαγανδίζει με αλαζονικό τρόπο τη δύναμη του συστήματος

1. Η λέξη "παγκοσμιοποίηση" υπαινίσσεται πολλά, δηλώνει ελάχιστα και δικαιολογεί τα πάντα. Τη χαρακτηρίζει αναλυτική ασάφεια γιαυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την κυριαρχία για τη "νομιμοποίηση" της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης. Ακόμα και η έννοια "κίνημα" μας φαίνεται κάπως λειψή στην περιγραφή αυτού του μορφώματος που εμφανίστηκε και χαρακτηρίστηκε ως "κίνημα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση". Ελλείψει άλλης έννοιας χρησιμοποιούμε και εμείς τον όρο "κίνημα" προσπαθώντας να τον ντύσουμε με τα χαρακτηριστικά που βλέπουμε να εμφανίζει. Στο εξής ας τοποθετούνται νοητά εισαγωγικά κάθε φορά που συναντάται ο όρος κίνημα.

2. Πιστεύουμε πως το κίνημα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση αποτελεί ένα κομμάτι του πάζλ των αγώνων ενάντια στο σύγχρονο καπιταλισμό. Ένα κομμάτι που εμφανίζεται ιδιαίτερα μέσα στις αναπτυγμένες καπιταλιστικά δυτικές κοινωνίες με σαφείς όμως αναφορές και συνδέσεις με τις χώρες του λεγόμενου "τρίτου κόσμου". Ο αγώνας ενάντια στον καπιταλισμό δεν περιχαρακώνεται στις εμφανίσεις αυτού του κινήματος που άλλωστε κάποια στιγμή μπορεί να πάψει να υφίσταται με τον τρόπο που υπάρχει τουλάχιστον από το 1996 -πρώτη διηπειρωτική συνάντηση ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό- και έπειτα.

κάνοντας τη δυνατότητα παρέμβασης να μοιάζει α-πραγματική. Αυτό που το κίνημα επανέφερε σε διεθνές επίπεδο είναι ένα ανταγωνιστικό συλλογικό φαντασιακό. Δεν θεωρούμε πως ο κοινωνικός ανταγωνισμός παύει να υφίσταται σε κάποιες στιγμές μέσα στον χρόνο, θεωρούμε όμως πως έχει σημεία άμβλυνσης και σημεία όξυνσης. Αυτό σε μεγάλο βαθμό έχει να κάνει με τη συνείδηση των υποκειμένων, που αναγνωρίζουν τους εαυτούς τους ή όχι ως την κινητήρια δύναμη της σύγκρουσης αλλά και με το κατά πόσο οι υποκειμενικότητες καταφέρνουν ή όχι να συγκλίνουν σε μια κοινή επιδίωξη, εναντίωση ή όραμα. Για μας ένα κίνημα λοιπόν απαιτεί τουλάχιστον μια συλλογική φαντασιακή διάσταση που να το νοηματοδοτεί και να το συνέχει. Η συλλογική ανταγωνιστική προοπτική επανεμφανίζεται μέσα στο υπό εξέταση κίνημα, καταδεικνύοντας τη δύναμη των "από τα κάτω" να αμφισβητούν αυτό το υπερεθνικό -υπερκρατικό κυριαρχικό δίκτυο που εκφράζεται εν μέρει από οργανισμούς όπως ο WTO, το WEF, το ΔΝΤ και από συναντήσεις κορυφής τύπου G8.

Η συλλογική ανταγωνιστική προοπτική είναι προϊόν και ταυτόχρονα παραγωγός ενός δίκτυου αντίστασης ανάμεσα στα υποκείμενα που συμμετέχουν στο κίνημα αυτό. Αυτό σημαίνει πως η κυκλοφορία των αγώνων αναζήτησε καινούρια περάσματα και ανακάλυψε παλιότερα με σκοπό να αυξήσει τη ροή της. Τόσο οι ίδιες οι συναντήσεις όσο και το ενδιάμεσο χρονικό διάστημα αποτέλεσαν πεδίο ανταλλαγής απόψεων, σύγκρουσης ιδεών, κατάθεσης θέσεων, παρουσίασης, ανάλυσης σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, συντονισμού και συνεννόησης κομματιών ή τάσεων που κατάφεραν να συνθέσουν τις δράσεις τους. Και σίγουρα το πεδίο του δρόμου ήταν και είναι αυτό που κρίνει όλη αυτή τη ζύμωση ανάμεσα σε διαφορετικές συλλογικότητες, ομάδες και ανθρώπους. Ο δρόμος είναι αυτός που ξεκαθαρίζει τις προθέσεις των υποκειμένων καθώς και τις δυνατότητες και αδυναμίες της κίνησης και της οργάνωσης αυτών των συναντήσεων. Από την ανάγνωση αυτού του πεδίου, του δρόμου, γίνεται φανερό πως μέσα σε αυτό το κίνημα ενυπάρχουν τάσεις τόσο διαφορετικές που φτάνουν και στο επίπεδο της αντίθεσης. Και αυτό φαίνεται στο ότι σε κάθε εμφάνιση-συνάντηση διαγράφεται μια διαφορετική εξέλιξη.[3] Από το Σπάτλ μέχρι την Σεβίλλη η διαδρομή εμφανίζει μεν συνέπεια και συνέχεια αλλά όχι με τρόπο ομογενή. Αυτό δεν είναι αναγκαστικά αρνητικό ή θετικό. Η ετερογένεια του κινήματος ενάντια στην παγκοσμιοποίηση είναι πηγή πλούτου, κάτι που βέβαια ισχύει στην περίπτωση που οι πολιτικές διαφορές χωρίς να ισοπεδώνονται, συγκλίνουν σε μια κατεύθυνση αντίθεσης με τους καπιταλιστικούς θεσμούς.[4] Θεωρούμε ότι όπως ενυπάρχει μια διαδικασία διαχείρισης του κινήματος από την επίδοξη σοσιαλδημοκρατία, ενυπάρχει και μια διαδι-

3. Οι διάφορες εμφανίσεις του κινήματος αναδεικνύουν ή/και δημιουργούν κατά τη γνώμη μας κάθε φορά μια άλλη τάση-έκφανση του κινήματος, τόσο μέσα στο σύντομο χρόνο αυτών των συναντήσεων όσο και από συνάντηση σε συνάντηση. Στην Πράγα συνέβησαν ταυτόχρονα συγκρούσεις και ειρηνικές διαμαρτυρίες, στη Γένοβα η κλιμάκωση της καταστολής χτύπησε τυφλά τόσο τα ενεργά συγκρουσιακά κομμάτια όσο και αυτούς που προσπάθησαν να πραγματοποιήσουν εικονικές συγκρούσεις (tute bianche) ή αυτούς που απείχαν από κάθε επίπεδο βίας (χτύπημα στο media center). Στη Σεβίλλη η όλη συνάντηση ήταν χαλαρή με μικρή συμμετοχή σε σχέση με τις προηγούμενες και με ελάχιστες εντάσεις. Οι εκφάνσεις αυτές δείχνουν τη διαλεκτικότητα και τη δυναμική του κινήματος και των κινήσεων της κυριαρχίας σε σχέση με αυτό. Επίσης το ότι κάποιοι απεγνωσμένα και υστερόβουλα αναζητούν θέσεις στα τραπέζια των συνομιλιών ενώ κάποιοι άλλοι ξεκάθαρα αντιτίθενται με τον καπιταλισμό και αναζητούν τους δρόμους της σύγκρουσης, δείχνει τις διαφορετικές δυνάμεις και προοπτικές που εμφανίζει το κίνημα καθώς προχωρά.

4. Απαραίτητη υποσημείωση: δεν τρέχουμε χαρούμενα να χωθούμε σε κανένα κίνημα "άντε όλοι μαζί". Υπάρχουν πολλά προβλήματα με τη σύνθεση του κινήματος, απλώς θεωρούμε ότι <u>αυτή είναι</u> η σύνθεση του και δε μπορεί να επιβλεφθεί και να ελεγχθεί από κανέναν πολιτικό, από κανέναν αστυνομικό, από κανέναν ρεφορμιστή, από κανέναν tutte bianche, από κανέναν αντιεξουσιαστή, προς το παρόν. Αυτό αποτελεί και

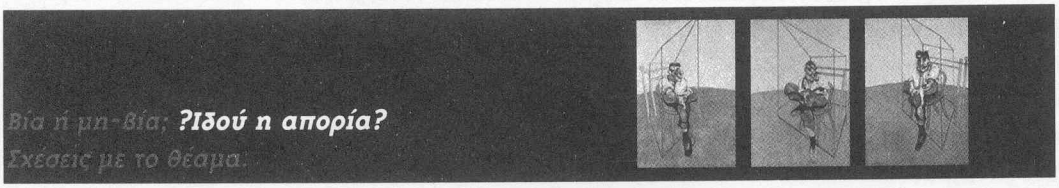
/2

κασία ριζοσπαστικοποίησης τουλάχιστον των περιεχομένων των προταγμάτων του κινήματος και αυτή η δεύτερη διαδικασία είναι που μας ενδιαφέρει.

Η ετερογένεια και η μαζικότητα του κινήματος[5] είναι για μας δυο στοιχεία πολύ σημαντικά για την ανταγωνιστική προοπτική. Οι ανατρεπτικές ιδέες μόνο μέσα από μια διευρυμένη διαδικασία μπορούν να συγκροτήσουν ανταγωνιστικές προοπτικές προς το υπάρχον αλλιώς είναι καταδικασμένες σε απομόνωση. Αυτό ακριβώς το διευρυμένο πεδίο διάχυσης των ριζοσπαστικών ιδεών το παρέχουν τόσο η ετερογένεια όσο και η μαζικότητα. Η ετερογένεια παρέχει την δυνατότητα να ανταλλαχθούν εμπειρίες αγώνων, πραγματικοτήτων και αντιλήψεων ανάμεσα στα υποκείμενα δίνοντας την ευκαιρία του εμπλουτισμού ή/και της ανακάλυψης καινούριων θεωρήσεων, με λίγα λόγια να κυκλοφορήσουν οι αγώνες. Η μαζικότητα είναι σα να υψώνει αυτή τη διαδικασία στο τετράγωνο, συμβολίζοντας παράλληλα τη δυναμική που δρα ενάντια στο κυρίαρχο, που στελεχώνει και αρθρώνει -εν μέρει τουλάχιστον- πολιτικό λόγο και πράξη διαφορετική από το σημερινό φάσμα της πολιτικής ζωής που μας περιβάλλει.

Επισημαίνοντας τα τρωτά σημεία

Από την κριτική του κινήματος δεν μπορούν να απουσιάζουν τα στοιχεία εκείνα που συνιστούν την αρνητική του πλευρά. Στοιχεία που οφείλουμε να αναλύσουμε και να αντιπαρατεθούμε, διαβλέποντας πως αποτελούν αδυναμίες εύχρηστες στα χέρια του εχθρού και προβληματικές για την συγκρότηση προοπτικής ενάντια στο κυρίαρχο.

Το ακανθώδες ζήτημα της βίας δε χωρά εύκολες απαντήσεις και αφορισμούς και όποιος το χειρίζεται έτσι μάλλον βρίσκεται προσκολλημένος σε έναν από τους δυο αντίθετους πόλους του. Θεωρούμε πως και τα δυο άκρα του δίπολου βία-μη βία καταλήγουν σε μια ιδεολογικοποίηση ενός μέσου -διότι για μας, για μέσο πρόκειται- μετατρέποντας το σε σκοπό καθ' εαυτό.

Τόσο η τάση του πασιφισμού όσο και η τάση που προβάλλει τη βία ως τον καθολικό συμβολισμό της σύγκρουσης, συναντιούνται στο πεδίο της αναπαράστασης. Οι μη-βίαιοι αγωνιστές μέσα από τις ενέργειες τους, προσπαθούν να αποσπάσουν τη συναίνεση ή την συμπάθεια της κοινής γνώμης επικαλούμενοι την ηθική δύναμη της αναπαράστασης της αδυναμίας. Το σώμα του αγωνιστή που μεταφέρεται βίαια από την αστυνομία αναπαριστά τα θύματα για παράδειγμα των πολέμων, τον άδικο πόνο αυτού που είναι αδύναμος. Γίνεται

κομμάτι της δύναμης του. Θεωρούμε ψευδαίσθηση ότι θα εμφανιστεί ποτέ μέσα στην ιστορία ένα κίνημα πολιτικά, ιδεολογικά ή ταξικά "καθαρό" στη σύνθεση του. Δεν έχουμε υπομονή να περιμένουμε να διαψευστούμε σ' αυτό.

5. *Ο πλούτος των "ψυχών" του κινήματος φαίνεται πάντως πως ενοχλεί. Η κλιμάκωση της βίας, εκ μέρους των κυρίαρχων στο Γκέτεμποργκ και στη Γένοβα, με κορύφωση τη δολοφονία του διαδηλωτή Giulliani, θεωρούμε πως εμπεριέχονται στην τακτική διάσπασης του κινήματος και αντιμετώπισης κατόπιν του κάθε κομματιού σε διαφορετικό πεδίο αντιπαράθεσης. Αυτή η συνταγή της έντασης μέχρι στιγμής δεν τους πέτυχε.*

δηλαδή αντεστραμμένη χρήση της βίας. Αντίστοιχα η χρήση της βίας ως μοναδικής οδού σύγκρουσης, αναπαριστά τη δύναμη, σε συμβολικό επίπεδο, των αγωνιζόμενων και την αδυναμία του εχθρού, του κράτους και του κεφαλαίου.

Η βία αποτελεί για μας ένα μέσο αγώνα που όπως όλα τα μέσα απαιτεί κριτικό τρόπο στη χρήση του. Αυτό σημαίνει πως σε κάθε περίπτωση ανάλογα με τις συνθήκες κρίνουμε αν υπάρχει έδαφος και λόγος πάνω στα οποία η χρήση της βίας θα στηριχθεί για να αναδείξει το εκάστοτε συμβολικό ή/και υλικό αποτέλεσμα.[6] Δεν τρέφουμε κανενός είδους αυταπάτες για τις δυνάμεις μας στο επίπεδο αυτό. Η βία βρίσκεται μόνιμα στη βάση των τεχνικών μέσων της εξουσίας και των μηχανισμών της συναίνεσης ακόμα και όταν δεν εκδηλώνεται ανοιχτά. Ανήκει στο πλέγμα των πειθαρχικών και ιδεολογικών μηχανισμών της εξουσίας και πλάθει το κοινωνικό σώμα πάνω στο οποίο ασκείται η κυριαρχία της. Η οργανωμένη βία (γιατί αυτό είναι οι μπάτσοι, ο στρατός, ο εγκλεισμός) αποτελεί όρο ύπαρξης και εχέγγυο αναπαραγωγής της κυριαρχίας. Ακριβώς επειδή γενέτειρα της βίας είναι η εξουσία, μόνο ως αντιβία μπορούμε να κατανοήσουμε την έκφανση της μέσα στους αγώνες.

Μακριά από κάθε είδους φετίχ-ιδεολογημάτα γύρω από το "απελευθερωτικό" ή "εξουσιαστικό" περιεχόμενο της βίας, θεωρούμε πως το ζήτημα είναι να αποκτήσει σαφή και συλλογική κατεύθυνση απέναντι στον πραγματικό εχθρό, η ήδη υπάρχουσα βία που διαχέεται μέσα στο κοινωνικό πεδίο -τις περισσότερες φορές ωφέλιμα για το σύστημα- .

Κομμάτι των ΜΚΟ, της ρεφορμιστικής αριστεράς, η Attac! κατηγορούν την ειδησεογραφία ότι εστιάζει μόνο στα ξεσπάσματα της βίας σ' αυτές τις διαδηλώσεις, παραπονούμενη ότι δεν παρουσιάζουν τα γεγονότα "όπως πραγματικά" έγιναν. Υπάρχει μια αδυναμία κατανόησης ανάμεσα στο θέαμα και την κριτική. Έτσι οποιοδήποτε γεγονός ερεθίζει το κοινό αίσθημα (βίαιο ή μη, πολιτικό ή όχι) μετατρέπεται μέσω του μηχανισμού των μμε, σε θέαμα. Το θέαμα άλλωστε *"δεν είναι ένα σύνολο εικόνων αλλά μια κοινωνική σχέση διαμεσολαβούμενη από εικόνες"*. Μόνο μέσω αυτής της μετατροπής δημιουργείται μια πλατφόρμα συζήτησης, την οποία μονοπωλούν οι αστικές και ρεφορμιστικές απόψεις και άρα το θέαμα τονίζει και εξυψώνει μόνο αυτές. Το εξυψωμένο αυτό φόρουμ είναι το πεδίο που θα καταγραφούν τόσο οι διαφωνίες των ρεφορμιστών και ο διαχωρισμός τους από τις "ακραίες" ριζοσπαστικές πρακτικές, όσο όμως και οι θέσεις τους. Με αυτή τη λογική τα βίαια γεγονότα είναι απαραίτητα για το θέαμα για να μπορούν όλοι οι συνεπείς, όλοι οι ενταγμένοι στο σύστημα να εκφράζουν την αντίθεση τους προς αυτά. Γι 'αυτό τραβούν τις κάμερες και τα έκτακτα δελτία.

Μια παρατήρηση από μέρους μας είναι πως μέσω αυτής της θεαματοποίησης επιδιώκεται να υποβιβαστεί η επικοινωνία των διαφορετικοτήτων που ενυπάρχουν μέσα στο κίνημα. Υποβιβασμός που αναπόφευκτα συμβαίνει ακριβώς λόγω του διαμεσολαβητικού μηχανισμού των μίντια που βρίσκεται εξωτερικά -για μας εχθρικά- του κινήματος. Η επικέντρωση της συζήτησης στη βία και μάλιστα με την θεαματική της διάσταση, αφαιρεί το πολιτικό περιεχόμενο της αντίστασης στο φως της δημοσιότητας. Αυτό αφορά το περιεχόμενο κυρίως των ριζοσπαστικών κομματιών. Το ζήτημα της βίας δε μπορεί να λυθεί στο πλαίσιο του κινήματος ενάντια στην παγκοσμιοποίηση. Ειδικά όταν μετασχηματίζεται σε θέαμα είναι σίγουρα αδύνατη οποιαδήποτε συζήτηση.

***6.** Η αλήθεια είναι πως το υλικό αντίκτυπο της βίας των αγώνων είναι συνήθως ποσοτικά μικρό μπροστά στην βία που ασκούν τα κράτη και οι μηχανισμοί καταστολής. Στη πραγματικότητα πρόκειται για συμβολική βία, τις περισσότερες φορές, που σκοπεύει στην ανάδειξη της ρήξης με το υπάρχον.*

Η γνωστή άποψη πως η βία από πλευράς των αγωνιζόμενων παράγει και εντείνει την καταστολή είναι μια ακόμα ρεφορμιστική-κυριαρχική θέση. Για να μπορεί να υπάρχει η ωραία δημοκρατία τους δεν πρέπει να υπάρχουν οι συγκρούσεις με ανταγωνιστικό χαρακτήρα. Κάθε φορά που η πολιτική δράση αντιπαρατίθεται βίαια στη θεσμοποιημένη βία ακούγεται το γνωστό σόφισμα ότι η "βία γέννησε την βία". Κάθε καθεστώς που θέτει το δίλημμα "δημοκρατία ή τανκς" κυβερνά ήδη με τα τανκς είτε αυτά είναι ορατά είτε όχι. Η αντιβία είναι το σύμπτωμα και όχι η αιτία. Δε γεννά αυτή την καταστολή απλά την κάνει να εμφανίζεται με το πιο ωμό της πρόσωπο.

Κυνηγώντας τις ημερομηνίες

Το κυνήγι των ημερομηνιών που αντιστοιχούν σε συναντήσεις των υπερεθνικών-υπερκρατικών σχηματισμών είναι αρνητικό στο βαθμό που δεν εντάσσεται σε μια συνολικότερη δράση πέραν αυτών των συναντήσεων. Αυτό ισχύει τόσο για τα υποκείμενα που συμμετέχουν όσο και για το ίδιο το κίνημα ως οντότητα. Αυτή η αδυναμία φάνηκε ιδιαίτερα με τον πόλεμο στο αφγανιστάν όπου οι υπάρχουσες δομές δικτύωσης δε χρησιμοποιήθηκαν, κατά τη γνώμη μας, όπως θα απαιτούνταν.[7] Δεν αναπτύχθηκε δηλαδή μια αντιμιλιταριστική κίνηση μέσα στο ίδιο το κίνημα που να στοχεύσει στην αντιπαράθεση με τους κυριαρχικούς σχεδιασμούς σε αυτό το πεδίο. Τώρα, με τον επικείμενο πόλεμο στο ιράκ, το κίνημα αντιπαγκοσμιοποίησης διαδηλώνει ενάντια, αλλά δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ότι κάτι τέτοιο είναι αποδεκτό και δεν ενοχλεί ιδιαίτερα π.χ. τους πολιτικούς σχεδιασμούς της ΕΕ.

Αν οι δομές που συγκροτούνται από το κίνημα δεν καταφέρουν να ξεπεράσουν τον εναντιωτικό τους χαρακτήρα, θα φτάσουν σε ένα ορισμένο σημείο όπου θα τεθεί ζήτημα επιβίωσης του κινήματος. Για παράδειγμα αν ικανοποιηθεί ένα ποσοστό των οικονομικών αλλαγών που απαιτεί το ρεφορμιστικό τουλάχιστον κομμάτι, θα σημάνει και την αποχώρησή του; Τα ριζοσπαστικά κομμάτια οφείλουν να στρέψουν σε μια αντιθεσμική και ταυτόχρονα οραματική κατεύθυνση το κίνημα, δίνοντας του ενέργεια για τη συνέχιση του αγώνα και κρατώντας το ζωντανό και απειλητικό για την κυριαρχία.

Ένα ακόμη ζήτημα που προκύπτει,[8] γύρω από αυτές τις συναντήσεις είναι το κατά πόσο συμμετέχουν μέσα σε αυτές τις κινητοποιήσεις οι άνθρωποι που ζουν στους τόπους αυτών των συναντήσεων. Αυτό συνδυάζεται με το τι αφήνουν πίσω τους οι εμφανίσεις του

7. *Αυτό αφορά κυρίως τα ρεφορμιστικά κομμάτια. Μετά την επίθεση στις 11/9 η πόλη της Νέας Υόρκης έπρεπε να ξαναποκτήσει το συμβολισμό της ως άτρωτη καπιταλιστική μητρόπολη. Το WEF σε μια κίνηση προς αυτήν την κατεύθυνση αποφασίζει να συνεδριάσει, όχι στο Νταβός αλλά στη Νέα Υόρκη. Στη συγκεκριμένη πολιτική συγκυρία τα αφεντικά είχαν το πάνω χέρι. Ο πόλεμος "κατά" της τρομοκρατίας είχε μόλις αρχίσει. Το κλίμα φόβου και "θρήνου" που επικρατούσε ήταν το εχέγγυο για την ανυπαρξία οποιασδήποτε εκδήλωσης αντίστασης τις ημέρες του φόρουμ από το κίνημα της αντιπαγκοσμιοποίησης. Οποιαδήποτε αντίδραση θα χαρακτηριζόταν "τρομοκρατία". Παρόλα αυτά διαδηλώσεις έγιναν στη Νέα Υόρκη. Αυτοί όμως που τις οργάνωσαν και πήγαν σ' αυτές δεν ήταν ούτε το WSF ούτε η Attac!. Ήταν τα ριζοσπαστικά -αντιεξουσιαστικά κομμάτια του κινήματος που διαδήλωσαν ενάντια στο WEF για άλλη μια φορά έχοντας φυσικά συνείδηση του μέτρου της αντίδρασης που τους άρμοζε. Αυτή η κίνηση αποτέλεσε ένα σαφή διαχωρισμό των αντιεξουσιαστών από τον χαρούμενο εναλλακτικό κόσμο των Attac και των Φόρουμ. Οι τελευταίοι συνεδρίασαν τις ίδιες μέρες στο ασφαλές Πόρτο Αλέγκρε της Βραζιλίας...*

8. *Το ζήτημα αυτό μπαίνει και για μας τους ίδιους και για κάθε ομάδα και συλλογικότητα που με ριζοσπαστικά χαρακτηριστικά, σε σχέση με τη δράση μας στους τόπους που ζούμε και δρούμε π.χ. σε μια πορεία στο κέντρο της Θεσσαλονίκης.*

κινήματος σε ένα τοπικό επίπεδο. Στο Σπάτλ και στη Σεβίλλη[9] υπήρξε αυτή η συμμετοχή ενώ στην Πράγα ή τη Γένοβα σε πολύ μικρότερο βαθμό. Οι δομές που αφέθηκαν πίσω είναι χρήσιμες για τον κόσμο που ήδη δρούσε και πριν από τις διαδηλώσεις. Το ζητούμενο είναι να επιτευχθεί μια διεύρυνση αυτού του "περιφερόμενου θιάσου" μέσα στην εκάστοτε τοπικότητα. Αυτό το ζητούμενο υπάρχει σε κάθε επιμέρους τόπο, σε κάθε κοινωνία, όπου υπάρχουν ανταγωνιστικές προς το κυρίαρχο ιδέες και κινήσεις.

Η ρεφορμιστική Διεθνής

Να αποσαφηνίσουμε καταρχήν τί εννοούμε όταν χρησιμοποιούμε την έννοια "ρεφορμισμός", γιατί εύκολα αποδίδεται από τον καθένα που θεωρεί τον εαυτό του ριζοσπάστη. Εμείς θεωρούμε ως ρεφορμισμό κάθε οργανωμένη πολιτική πρόταση όταν κινείται μέσα σε αποδεκτά θεσμικά πλαίσια αντίδρασης στο υπάρχον και δεν προπαγανδίζει την ολική ανατροπή του. Ότι δηλαδή δεν έχει ως πρόταγμα τη ρήξη με τον υπάρχον ή ότι δεν πράττει τη ρήξη. Παράδειγμα του πρώτου είναι π.χ. η Attac! που θέλει απλά ένα πιο ανθρώπινο καπιταλισμό και του δεύτερου τα ΚΚ που ενώ μιλάνε για κατάργηση του καπιταλισμού δεν έρχονται σε κανένα σημείο σε ρήξη μαζί του. Είναι βέβαια αναπόφευκτο όλες οι κρίσεις περί του τί είναι ρεφορμισμός να είναι υποκειμενικές και να ξεκινάνε από πολιτικές αρχές. Σημαντικό είναι όμως να τονιστεί ότι δε θεωρούμε αναγκαστικά την βάση των ρεφορμιστικών πολιτικών κομμάτων και οργανώσεων ή τους ανένταχτους που για διάφορους λόγους πορεύονται με το Κοινωνικό Φόρουμ τελεσίδικα ρεφορμιστές. Αλλιώς δεν πιστεύουμε ότι θα είχε μεγάλη σημασία να κατεβαίνουμε στις διαδηλώσεις αντιπαγκοσμιοποίησης ή γενικότερα σε κινητοποιήσεις που γίνονται για μερικά αιτήματα. Πιστεύουμε ότι υπό ορισμένες συνθήκες και συγκυρίες ο κάθε διαδηλωτής ή απεργός μπορούν να ριζοσπαστικοποιηθούν σε επίπεδο σκέψης ή πρακτικής. Ότι "όταν τα οικονομικά αιτήματα γίνονται συνθήματα ταξικής μάχης, είναι ήδη ξεπερασμένα ως αιτήματα και λειτουργούν μόνο ως σημεία αναγνωρίσεως ορισμένων συμπεριφορών που δίνουν ραντεβού στο χώρο της επανάστασης" *("Η εσχάτη στράτευση", Γ. Λυκιαρδόπουλος)*

Ο κύριος φορέας του ρεφορμισμού που καταχρηστικά προβάλλεται και ως η ηγέτιδα δύναμη του κινήματος ενάντια στην παγκοσμιοποίηση είναι το Παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ (WSF). Ιδρύθηκε αρχικά από λίγες ΜΚΟ και συνεδρίασε για πρώτη φορά στο Πόρτο Αλέγκρε το 2001 ταυτόχρονα με τις εργασίες του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (WEF)[10] (στο Νταβός της ελβετίας) στο οποίο και δηλώνει ότι λειτουργεί ως αντίβαρο. Το πρωτοπαίδι του WSF είναι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ (ESF) το πρώτο συνέδριο του οποίου

9. *Στη Σεβίλλη μάλιστα, παρόλο που αυτή καθ' εαυτή η συνάντηση δεν είχε μεγάλη συμμετοχή, εκείνες τις μέρες σε διάφορες πόλεις της ισπανίας έγιναν απεργίες και διαδηλώσεις. Πράγμα για μας θετικό.*

10. *Το WEF ξεκίνησε κι αυτό ως μια ΜΚΟ το 1971. Στους κόλπους του συγκεντρώνει την αφρόκρεμα της παγκόσμιας ελίτ των ισχυρών. 1000 επιχειρηματίες, 250 πολιτικούς, 250 ακαδημαϊκούς, 250 μπντιάδες μαζί με ένα τσούρμο καθάρματα από δικαστές και εργατοπατέρες μέχρι και παραγωγούς της βιομηχανίας του θεάματος. Τα μέλη του WEF δε γνωρίζουν πατρίδες ή έθνη. Δεν τους δένει γεωγραφικά κάποιος τόπος. Ο καθένας λογοδοτεί μόνο στον εαυτό του και (όταν αυτό προωθεί τα προσωπικά του συμφέροντα) στα υπόλοιπα μέλη. Το WEF είναι τόσο διεθνές και ελαστικό όσο και η μορφή του καπιταλισμού που προωθεί. Και φυσικά η δουλειά του είναι να ασκεί παγκόσμια οικονομική και κοινωνική πολιτική.*

διεξήχθη στη Φλωρεντία τον Οκτώβριο του 2002.[II] Το σύνθημα που επέλεξαν οι επικοινωνιακοί μάνατζερ των Κοινωνικών Φόρουμ και έμελλε να προβληθεί περισσότερο απ' όλα είναι το "ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός". Τα ζητήματα είναι ποιανού κόσμος θα είναι τελικά αυτός και ποιος θα παίρνει τις αποφάσεις για τα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά θέματα και πώς. Και οι απαντήσεις σ' αυτό το ζήτημα στην ουσία δε θα μπορούσαν παρά να πηγάζουν ή από το ετερόνομο ή από το αυτόνομο πρόταγμα για τον τρόπο της κονωνικής θεσμισης. Στη Φλωρεντία ο τρόπος με τον οποίο προχώρησαν οι διαδικασίες δεν αφήνει περιθώρια αμφισβήτησης για τις προθέσεις των φόρουμ. Ο κόσμος που επιθυμούν στηρίζεται στις ίδιες εξουσιαστικές μορφές οργάνωσης που στηρίζεται κι αυτός. Στην ουσία προτείνουν τον "εξανθρωπισμό" και όχι την ανατροπή. Τα Κοινωνικά Φόρουμ καταλήγουν να μιμούνται την ιεραρχική δομή του υποτιθέμενου "εχθρού" τους. Ένα διεθνές, μη κυβερνητικό σώμα που προσπαθεί να διαμορφώσει την παγκόσμια αντίθεση χωρίς να υπολογίζει τη γνώμη των κοινωνιών για τις οποίες εμφανίζεται να παλεύει.

Στη Φλωρεντία οι οργανωτές προσπάθησαν να ισχυροποιήσουν την αξιοπιστία τους ως ηγέτες των κοινωνικών κινημάτων της Ευρώπης ευελπιστώντας στην καρέκλα που θα τους βάλει στο τραπέζι σαν ίσους συνομιλητές στο παγκόσμιο σύστημα διακυβέρνησης που προωθούν. Στο μοντέλο αυτό οι ΜΚΟ κάθονται στο τραπέζι μαζί με τις πολυεθνικές και τις εθνικές κυβερνήσεις. Δεν είναι φυσικά τυχαίο που στη λίστα με τους σπόνσορες (!) των Φόρουμ συναντάμε ονόματα όπως Ford Foundation, Canadian Ministry of Foreign affairs κλπ.

Ο ρεφορμισμός και η εναντίωση σε όψεις μόνο της διεθνοποίησης έχουν και συγκεκριμένα βελτιωτικά αποτελέσματα ή μπαίνουν σε ενδοκαπιταλιστικές διαμάχες προς όφελος και προς ισορρόπηση αντιθέσεων του διεθνοποιούμενου καπιταλισμού. Ένα μικρό αλλά ενδεικτικό παράδειγμα: Στο συνέδριο Πόρτο Αλέγκρε ΙΙ, που διεξήχθη τον Φλεβάρη του 2002, συμμετείχαν κυρίως αριστερές πολιτικές ομάδες και οργανώσεις από γαλλία, ιταλία, ηπα, βραζιλία και απ΄ τις γειτονικές αργεντινή και ουρουγουάη. Βρέθηκαν ενωμένοι τύποι όπως ο πρώην υπουργός εσωτερικών της γαλλίας Chevenement, ο υποψήφιος (τότε) για την προεδρεία της βραζιλίας και αρχηγός του σοσιαλδημοκρατικού κόμματος Λουίζ Ινάσιο Λούλα ντα Σίλβα (θαυμαστής του Κάστρο και του Τσάβεζ) και οι βάσκοι εθνικιστές της "Batasuna" κάτω από τη σημαία του πολέμου ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό. Αλλά και ενάντια στο μεγάλο "εχθρό"- τις ηπα. Έτσι οι εργασίες του συνεδρίου έκλεισαν με μια κινητοποίηση ενάντια στην FTTA ("Ελεύθερη Ζώνη Συναλλαγών στην Αμερική" μια ζώνη ελεύθερου εμπορίου που σχεδιάζεται να περιλαμβάνει όλη την αμερικανική ήπειρο -από την αλάσκα ως τη γη του πυρός) που προωθείται με πιεστικούς ρυθμούς από τις ηπα. Ο πρόεδρος ντα Σίλβα είναι ενάντια στη FTTA γιατί θα αποτελέσει ανταγωνιστική ένωση για τη Mercosur- όπου κυριαρχεί η βραζιλία και στην οποία συμμετέχουν και αργεντινή, παραγουάη και ουρουγουάη. Η ΕΕ από την άλλη στηρίζει τις προσπάθειες του ντα Σίλβα γιατί ήδη βρίσκεται σε συνεργασία με την Mercosur και δε βλέπει με θετικό μάτι την δημιουργία της FTTA. Θέλουμε να καταδείξουμε ότι η εναντίωση σε μια όψη της διεθνοποίησης του καπιταλισμού, σε μια συμφωνία "ελεύθερου" εμπορίου, ταιριάζει μια χαρά στους ενδοκαπιταλιστικούς ανταγωνισμούς και δε μπορεί να λειτουργήσει, εάν αρκεστεί σ' αυτό το επίπεδο, προς ανατρεπτική κατεύθυνση. Βέβαια δεν περιμέναμε τίποτα άλλο από τον αρχηγό ενός

II. Στο WSF στο Πόρτο Αλέγκρε ΙΙ (Φλεβ. 2002), το διεθνές συμβούλιο αποφάσισε την οργάνωση ξεχωριστών ΚΦ για κάθε ήπειρο. Ως τώρα τα μόνα που συνεδρίασαν είναι το ευρωπαϊκό και το ασιατικό (γενάρης 2003)

κράτους, το ζήτημα όμως είναι ότι οι ρεφορμιστικές οργανώσεις σέρνουν πίσω από τέτοια αιτήματα χιλιάδες κόσμο, ρίχνοντας ουσιαστικά νερό στο αυλάκι της διεθνοποίησης που ευαγγελίζονται ότι θέλουν να ανατρέψουν.

Λογικό αποτέλεσμα όλων των προαναφερόμενων είναι ότι πολλές εκ των οργανώσεων που κινητοποιούνται ενάντια στη διεθνοποίηση είναι σα να ανακαλύπτουν τα δεινά του καπιταλισμού μόνο σε υπερκρατικό και υπερεθνικό επίπεδο. Λες και όλα τα δεινά πηγάζουν μόνο μέσα από το ΔΝΤ, τον ΠΟΕ, την Παγκόσμια Τράπεζα, τους G8 κλπ. λες και η καπιταλιστική σχέση δεν ξεκινάει εκεί στη βάση της κοινωνίας, στην καθημερινότητα, στην εργασία. Αντί λοιπόν να αναζητηθούν τα δεινά της εκμετάλλευσης σε τοπικό, καθημερινό επίπεδο η αναζήτηση και η διαμαρτυρία ξεκινάει για πολλούς στο ακριβώς αντιδιαμετρικό επίπεδο. Στην κορυφή. Έτσι πιάνει τόπο και η άποψη ότι για όλα ευθύνονται οι υπερεθνικές δομές της διεθνοποίησης και οι κυβερνήσεις των εθνών-κρατών (τι να κάνουνε οι καημένες;) σύρονται πίσω από τις αποφάσεις των μεγάλων αφεντικών.

Attac! (σιγά...)

Η κριτική σε οργανώσεις τύπου Attac! αποτελεί τον πυρήνα της αντί-ρεφορμιστικής κριτικής. Σημαντικό, σ' αυτό το πλαίσιο, είναι το ερώτημα εάν ορισμένα πολιτικά αιτήματα, όταν "περνούν στις μάζες" ή καλύτερα όταν γίνονται αιτήματα ενός κινήματος, προάγουν απελευθερωτική δυναμική ή εάν αποτελούν συμπλήρωμα (αφομοιώσιμο) της κυρίαρχης πρότασης. Και ειδικά στη κριτική της "παγκοσμιοποίησης του κεφαλαίου" που θέτει στο επίκεντρο τα φαινόμενα της οικονομικής σφαίρας, οργανώσεις τύπου Attac! αντιπαραθέτουν εναλλακτικές οικονομικές προτάσεις χωρίς να ακουμπούν τις αιτίες και το υπόβαθρο της διεθνοποίησης της κυριαρχίας (της οποίας μόνο μια συνισταμένη είναι η οικονομική σφαίρα). Με το ίδιο τρόπο άλλωστε μιλάει ενάντια στην διεθνοποίηση και η λαϊκιστική ακροδεξιά.

Αλλά ακόμη και περιοριζόμενοι στο επίπεδο της οικονομικής σφαίρας το ζήτημα είναι μια δίκαιη κατανομή του πλούτου (..εάν αυτό είναι ποτέ εφικτό); Το ζήτημα είναι "οι άνθρωποι πάνω από τα κέρδη" ή μήπως όσο υπάρχει το κέρδος-υπεραξία, οι άνθρωποι θα είναι υποχρεωτικά "κάτω" από αυτά; Το ζήτημα είναι να δοθεί 1% από τις παγκόσμιες χρηματοοικονομικές συναλλαγές στο χρέος του "τρίτου" κόσμου; Το ζήτημα είναι μια κοινωνικά αποδεκτή κατανομή των κερδών; Της καπιταλιστικής ανάπτυξης; Αυτή η εσκεμμένα μυωπική κριτική στο καπιταλιστικό προτσές παραγωγής και διανομής δεν έχει τίποτε το ανατρεπτικό, με την έννοια ότι δε θέλει να γκρεμίσει το υπάρχον αντιθέτως το αποδέχεται και διαμαρτύρεται για να λειτουργήσει "καλύτερα", πιο σοσιαλδημοκρατικά: το πρόβλημά τους δεν είναι ο καπιταλισμός αλλά το αχαλίνωτο και σπεκουλαδόρικο στοιχείο του. Η Attac! και τα Κοινωνικά Φόρουμ τελικά αποτελούν την εξωκοινοβουλευτική σοσιαλδημοκρατία.

Όταν τα ραντεβού των Κοινωνικών Φόρουμ αρχίσουν να εμφανίζονται ως ο κύριος φορέας της πολιτικής των κοινωνικά ευαισθητοποιημένων κομματιών (και των ηγετών τους), τα προγράμματα και οι θέσεις τους θα αποκτήσουν μεγάλο βάρος στην παγκόσμια πολιτική σκακιέρα. Νέες γραφειοκρατικές ΜΚΟ θα εισέρχονται σ' αυτά προσφέροντάς τους μεγαλύτερο ρεύμα και προωθώντας ακόμα περισσότερο την πιπίλα του "ενεργού πολίτη", της "κοινωνικής αντιπροσώπευσης". Κάτι που οδηγεί ύπουλα τις ριζοσπαστικές μορφές αυτοδιάθεσης και αυτοδιαχείρισης έξω από το παιχνίδι. Απορροφά την κοινωνική δυσαρέσκεια προσφέροντας στον καθένα ένα βήμα να εκφράσει τις αντιθέσεις του εκεί

που υποτίθεται πως θα εισακουστεί. Τα φόρουμ θα τις λάβουν υπόψη τους αλλά φυσικά η τελική απόφαση για την προώθηση των αιτημάτων θα ανήκει στα κεντρικά συμβούλια των ηγετών του. Τα φόρουμ όμως θα αποκτήσουν έτσι δύναμη. Πιθανόν τα Φόρουμ να κληθούν να καταλάβουν τον πολιτικό χώρο που αφήνει πίσω της η ανυπαρξία της Αριστεράς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Όπως πριν από καμιά 20αριά χρόνια κάνανε οι οικολόγοι-πράσινοι υπό άλλες συνθήκες. Σήμερα όμως συνκυβερνούν με τους σοσιαλτεχνοκράτες σε πολλά κράτη της ΕΕ, αποφασίζοντας μεταξύ άλλων για την συνέχιση πυρηνικών δοκιμών, για πολέμους, για όλα αυτά που υποτίθεται ότι υπήρξαν η έναρξη της εναντίωσης τους...

Ένα νέο άλογο μπαίνει λοιπόν στην κούρσα. Και η μορφή του ταιριάζει απόλυτα στη νέα τοπολογία. Ξεχάστε την παλιά σοσιαλδημοκρατία. Στη θέση της πεθαμένης αριστεράς τρέχει τώρα η Ρεφορμιστική Διεθνής.

Περί της διαφοράς του "εδώ" και του "αλλού"

"Τόπος σημαίνει για μένα μια βασική υλική ιδιότητα ανθρώπινης δράσης, μια ιδιότητα όμως κοινωνικά παραγόμενη".
("The Limits of Capital", Harvey, 1984)

"Αυτό που έχει πραγματικά αξία, θα ήταν η παραγωγή της τοπικότητας, που σημαίνει να αναζητάς τις κοινωνικές μηχανές, στις οποίες παράγονται και διατηρούνται αυτά που γίνονται αντιληπτά ως τοπική ταυτότητα και διαφορά".
("Empire", Hardt, Negri, 2001)

Διατυπώνεται η ένσταση ότι αντιεξουσιαστές που συμμετέχουν στο "κίνημα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση" παραβλέπουν το τι γίνεται εδώ και επιλέγουν να ταξιδέψουν αλλού (σε κάποια Συνάντηση ή Συνέδριο των παγκόσμιων αφεντικών) για να μπορέσουν μέσα από την ευκολία της μαζικότητας και της αποδεκτής εναντίωσης να δράσουν. Εδώ τίθεται ένα ζήτημα το πώς αντιλαμβάνεται το πολιτικό υποκείμενο την έννοια του "τοπικού", του "διεθνούς" και την μεταξύ τους σχέση. Για μας η κατάσταση και οι συνθήκες που επικρατούν στον τόπο που ζούμε -"τοπικά" δηλ.- δεν είναι δοσμένες από κάποια φυσική (ή μεταφυσική) σκοπιμότητα. Δεν υπήρχαν πάντα. Ούτε θα παραμείνουν οι ίδιες ακόμα και σε κοντινό χρονικό διάστημα. Διαμορφώθηκαν, και συνέχεια αλλάζουν, λόγω μιας συγκεκριμένης κοινωνικής σχέσης. Είναι το αποτέλεσμα της σύγκρουσης των συμφερόντων και των δυνάμεων του καπιταλισμού και της πολιτικής κυριαρχίας από τη μια, με τις αντίστοιχες δυνάμεις, τα συμφέροντα και τα φαντασιακά της κοινωνίας από την άλλη - είναι αποτέλεσμα του κοινωνικού ανταγωνισμού. Αυτό που ζούμε σε τοπικό επίπεδο είναι η, δομική και μη, βία του αποκλεισμού, της εκμετάλλευσης και της πειθάρχησης.

Από την άλλη, ούτε το "διεθνές" τοπίο το αντιλαμβανόμαστε ως πολιτική, οικονομική και κοινωνική ομογενοποίηση (ως "παγκοσμιοποίηση" δηλ.). Το αντιλαμβανόμαστε ως διεθνοποιούμενη κυριαρχία που σημαίνει αποκλεισμός, εκμετάλλευση και βία. Πειθάρχηση σε όλο το σώμα του πλανήτη μέσω ενός δικτύου υπερεθνικών σχέσεων και δομών.

Κοινός παρονομαστής αυτών των αντιλήψεων περί "τοπικού" και "διεθνούς" είναι ότι και τα δύο αποτελούν μορφές Κυριαρχίας. Είναι χώροι κοινωνικά παραγόμενοι και εξουσιαστικά διαχωρισμένοι και αποκλεισμένοι. Είναι η κυρίαρχη κοινωνική σχέση, αυτό το

δίκτυο μάλλον σχέσεων και δομικών εξαναγκασμών, που απαιτεί για τον εαυτό του την ολότητα του υπάρχειν, που αναδύεται σ' όλα τα επίπεδα του χώρου. Είναι π.χ. το ότι η πτώση στους δείκτες του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης καταδικάζει στην πείνα, στην μετανάστευση και στην εξαθλίωση μερικές δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους στην Ασία. Γι' αυτό, για μας, όχι μόνο δεν είναι λάθος, αλλά επιτακτικά αναγκαίο να καταδεικνύεις εδώ που ζεις, πως οι αποφάσεις που παίρνονται αλλού θα έχουν συγκεκριμένο αντίκτυπο στην καθημερινότητα των ανθρώπων που ζούνε εδώ. Κάθε πολιτική, οικονομική ή πολεμική απόφαση. Ότι οι κύριες αποφάσεις για την εκμετάλλευση και εξαθλίωση, για τον αποκλεισμό και τον έλεγχο παίρνονται σε κομβικά σημεία ενός διεθνοποιούμενου δικτύου και επιμερίζονται με διαφορετικό τρόπο στις τοπικές κοινωνίες και στα έθνη-κράτη του πλανήτη. Αντιστεκόμαστε και "εκεί" και "εδώ", οραματιζόμαστε την ανατροπή της Κυριαρχίας, που αν δε μπορεί να υπάρχει "εκεί" δεν θα υπάρξει ούτε "εδώ". Υπό αυτήν τη σκοπιά χάνουν την κοινωνικό- χωρική τους σημασία και το "εκεί" και το "εδώ".

Παρένθεση - με καθόλου ειρωνική διάθεση: η κατηγορία ότι "ταξιδεύουμε από εδώ για αλλού" θα πρέπει μάλλον να ορίζει και χωρικά (χιλιομετρική ακτίνα) το τι σημαίνει "τοπικό" και χρονικά το τι σημαίνει ταξίδι (όταν κάποιος ταξιδεύει ως τη Γένοβα διαφέρει ως προς τί η πολιτική ποιότητα του υποκείμενου από το αν πηγαίνει από Θεσσαλονίκη στη Χαλκιδική για να συμπαρασταθεί σε όσους αντιστέκονται σε καναδέζικη πολυεθνική(...!) εξόρυξης χρυσού;)

ΚΟΜΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΟΡΑΜΑΤΟΣ

Για μας, ως αεθνιστές-αντικρατιστές, είναι σημαντικό και σε θεωρητικό επίπεδο οράματος να αντιτάξουμε στη σημερινή διεθνοποίηση της κυριαρχίας μια αντιπρόταση που να μην επιστρέφει στη μοριακότητα και την απομόνωση του υποκειμένου, που να μην επιστρέφει (εν ήδη εθνικοαπελευθερωτικού ή πατριωτικού προτάγματος) στην κυριαρχία των εθνών-κρατών, που να μην επιστρέφει στην προηγούμενη (ναι, ύπουλη) φάση της σοσιαλδημοκρατίας. Το αδρό, αλλά αναγκαίο, περίγραμμα του οράματος μας είναι (όσο παράξενο και αν ακούγεται) η πραγματική παγκοσμιοποίηση. Το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα τολμούσαμε να οραματιστούμε ελεύθερες, αυτοκαθοριζόμενες και οριζόντιες κοινωνικές δομές, μπορεί να είναι "μόνο" το παγκόσμιο πλανητικό σώμα απαλλαγμένο από κράτη, πατρίδες, έθνη και εθνικούς διαχωρισμούς, απαλλαγμένο από την καπιταλιστική σχέση και ό,τι όλα τα προαναφερόμενα συνεπάγονται. Κατά έναν αντεστραμμένο τρόπο θα μπορούσαμε λοιπόν να αντιτάξουμε στη σημερινή διεθνοποίηση της κυριαρχίας την παγκοσμιοποίηση των ελεύθερων κοινωνιών.

Γιατί όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι αλλά ταυτόχρονα είναι και διαφορετικοί. Σε κοινωνικό επίπεδο το "ίσοι" μεταφράζεται σε οριζόντιες κοινωνικές δομές ως στόχος και το "διαφορετικό" ότι σ' έναν πλανήτη χωρίς σύνορα και έθνη δεν απαιτεί κανείς την ίδια αυτοθέσμιση των κοινωνιών.

" Αν σ' αγγίξω με την άκρη του δακτύλου μου σ' αγγίζουν εκατομμύρια άνθρωποι
αν σου μιλήσει μια λέξη μου σου μιλάνε εκατομμύρια άνθρωποι
Θα αναγνωρίσεις άραγε τα' άλλα κορμιά που πλάθουν το δικό μου;
Θα βρεις τις πατημασιές μου μέσα σε μυριάδες χνάρια;"

για τις

συνεργασίες

Πριν συζητήσουμε για οποιαδήποτε πρόταση ή συνεργασία θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τη στάση της ομάδας μας σε σχέση με καλέσματα, με συνελεύσεις, με συνεργασίες του λεγόμενου "χώρου". Ήδη λοιπόν, δε θα αρκεστούμε στον υπαινιγμό των εισαγωγικών που προηγήθηκαν και θα δηλώσουμε ρητά ότι αυτό που συνηθίζεται να ονομάζεται "χώρος", και ειδικά "αναρχικός χώρος", είναι για μας κάτι πολύ ασαφές, κάτι πολύ συζητήσιμο, κάτι που, τέλος πάντων, να επικαλείσαι την ενότητα του ελλοχεύει πολλά προβλήματα. Θεωρούμε ότι πολλές φορές όταν βρισκόμασταν σε συνελεύσεις του "χώρου" η ασυνεννοησία και η διαφορετική "αυτονόητη" βάση συζήτησης και στόχευσης μας οδηγούσαν σε αδιέξοδα ή μέσες λύσεις. Δε θα βαθύνουμε σ΄αυτό το σημείο την κριτική μας, απλώς δηλώνουμε ρητά τους προβληματισμούς μας. Επίσης δηλώνουμε τον τρόπο με τον οποίο σε πρακτική βάση στοχεύουμε να κινηθούμε σε σχέση με καλέσματα-συνελεύσεις και συνεργασίες: τα καλέσματα και οι συνεργασίες (σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο) που θα προέρχονται από μας δε θα απευθύνονται γενικά σ' ένα "χώρο" με βάση "ελάτε γενικά να κάνουμε πράγματα". Θα τίθεται μια συγκεκριμένη βάση πολιτικής συνεργασίας σαφώς διατυπωμένη. Θα δίνουμε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά στα καλέσματα μας αναλόγως το τι επιθυμούμε να κάνουμε εκείνη τη χρονική στιγμή και θα θεωρούμε ως αυτονόητες μόνο τις βασικές αρχές της αντιεξουσιαστικής οργάνωσης και δράσης δηλ. την άμεση δημοκρατία στη λήψη αποφάσεων, την άμεση και αδιαμεσολάβητη δράση (έξω από κόμματα και φορείς) για την ολική ανατροπή του καπιταλισμού και του κράτους και την αλληλεγγύη μεταξύ των αγωνιζόμενων. Πέρα από αυτά τα αυτονόητα όλα τα' άλλα θα πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια. Αμφίδρομα, περιμένουμε από την άλλη κατεύθυνση και τα καλέσματα προς την ομάδα για θεωρητική ή (και) πρακτική συνεργασία να γίνονται με τα προαναφερόμενα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και όχι με ένα γενικό σκεπτικό ότι όλοι είμαστε γενικά κομμάτι ενός χώρου ή ότι "όλοι αναρχικοί είμαστε".

Με πολιτική αποφασιστικότητα και με συγκεκριμένες και δυνατές σχέσεις μεταξύ μας να αντισταθούμε σ' αυτό που είναι και να τολμήσουμε να οραματιστούμε αυτό που θα μπορούσε να είναι.

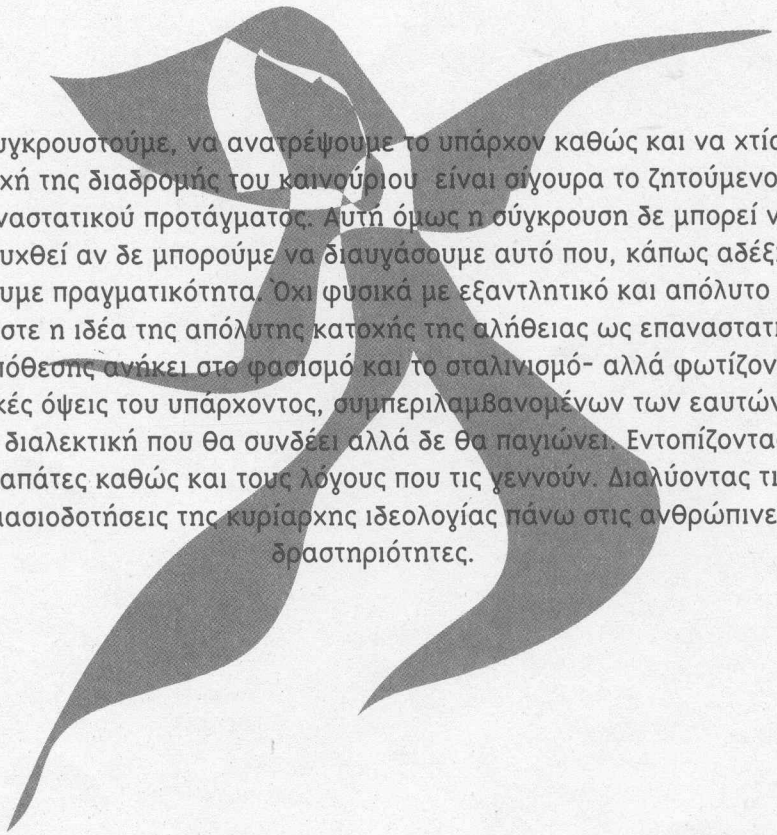
Φτάνοντας αυτόν το χάρτη **στο τελευταίο** του **σημείο** δε μπορούμε παρά να σκιαγραφήσουμε πάνω του τη πολιτική αρχιτεκτονική της Θεσσαλονίκης 2003. Μια προσπάθεια συγκρότησης πρακτικής πρότασης για το πρώτο εξάμηνο του 2003 και η υλοποίηση της.

Χωρίς να παρακάμπτουμε τόσο την κριτική μας στο λεγόμενο κίνημα αντιπαγκοσμιοποίησης όσο και την απόφαση μας για τις πολιτικές συνεργασίες που διατυπώθηκαν παραπάνω, φτάνει η δύσκολη στιγμή της πραγματοποίησης των λεγομένων και των διαθέσεων μας. Δύσκολη όπως το πέρασμα της θεωρίας στην πράξη, στο απρόβλεπτο πεδίο του κοινωνικού αρχιπελάγους. Το συγκέρασμα του επιθυμητού και της δικτατορίας του εφικτού, χωρίς το τελευταίο να χάνει το πρόταγμα της επανάστασης, χωρίς το πρώτο να οραματίζεται πολιτική "καθαρότητα".

Από νωρίς δηλώσαμε ότι δε θα συμμετέχουμε στη δημιουργία ενός μπλάκ φόρουμ ή ενός μπλάκ μπλοκ γιατί θεωρούμε ότι η δημιουργία τους προϋποθέτει την επίλυση θεωρητικών και πρακτικών ζητημάτων. Γιατί να επιλυθούν τώρα και ειδικά με αφορμή μια συνάντηση των αφεντικών αυτά που δεν επιλύονται τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα (..εάν επιλύονται κιόλας); Από την άλλη δεν είναι δυνατή η παράβλεψη της πολυμορφίας και των διαφορετικών αντιλήψεων- τάσεων που συνιστούν τον αναρχικό "χώρο".

Έτσι εμείς θα κινηθούμε σε τρία επίπεδα συνεργασίας: αρχικά θα επιδιώξουμε τη συζήτηση και τη συνεύρεση με άτομα και συλλογικότητες της Θεσσαλονίκης με τις οποίες πιστεύουμε ότι υπάρχει πεδίο συζήτησης και συνεργασίας. Στη συνέχεια σχεδιάζουμε την απεύθυνση σε ομάδες στον υπόλοιπο ελλαδικό χώρο με τις οποίες υπάρχει ήδη μια πολιτική επαφή και οι οποίες έχουν δηλώσει ρητά τη διάθεση τους να οργανωθούν σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2003 της ελληνικής προεδρίας. Έχοντας υπόψη όμως ότι ακόμα και σ' αυτές τις συνεργασίες θα υπάρξουν διαφωνίες δε θεωρούμε απαραίτητη και δεσμευτική τη δημιουργία κοινής θεωρητικής βάσης. Δέσμευση θα αποτελούν αυτά που θα έχουν αποφασιστεί και συμφωνηθεί από κοινού. Κάθε ομάδα ή άτομο προφανώς και θα μπορούν να λειτουργούν αυτόνομα -εκτός αυτής της συνεργασίας- συνεχίζοντας τη δράση που έχουν επιλέξει. Η πορεία της συνεργασίας σ' αυτά τα δυο επίπεδα θα καθορίσει και το μετά-τον-Ιούνη-2003. Το τρίτο επίπεδο αφορά το συντονισμό -και μόνο- σε επίπεδο τοπικό και πανελλαδικό των αντιεξουσιαστικών σχημάτων που θα δημιουργηθούν ενόψει του εξαμήνου της ελληνικής προεδρίας, μιας και δεν τα αντιλαμβανόμαστε, παρ' όλες τις πιθανές διαφωνίες, ως ανταγωνιστικά. Εύκολα κατανοεί κανείς ότι δεν προσανατολιζόμαστε στη δημιουργία μίας και μόνο μεγάλης πορείας τις ημέρες της συνόδου. Μπορούν να υπάρξουν δυο, τρία ή περισσότερα καλέσματα για πορείες για να διατηρηθεί και η πολιτική διαφορετικότητα του κάθε καλέσματος και η αυτονομία του πολιτικού του σκεπτικού. Το σκεπτικό αυτό ισχύει προφανώς και για όλες τις κινητοποιήσεις που θα γίνουν το πρώτο εξάμηνο του 2003.

Επίσης θεωρούμε αναγκαίο, κάθε πολιτικό σκεπτικό που θα εκδηλωθεί στον ελλαδικό χώρο σε σχέση μ΄ αυτές τις κινητοποιήσεις να κυκλοφορήσει, π.χ. μέσω του διαδικτύου, και σε όσους από τον υπόλοιπο πλανήτη ενδιαφέρονται. Θεωρούμε ότι μόνο σε πολιτικό επίπεδο είναι αναγκαίο και εφικτό να καλυφθούν οι ανάγκες των συντρόφων και συντροφισσών από το εξωτερικό.

Το να συγκρουστούμε, να ανατρέψουμε το υπάρχον καθώς και να χτίσουμε την αρχή της διαδρομής του καινούριου είναι σίγουρα το ζητούμενο του επαναστατικού προτάγματος. Αυτή όμως η σύγκρουση δε μπορεί να επιτευχθεί αν δε μπορούμε να διαυγάσουμε αυτό που, κάπως αδέξια, ονομάζουμε πραγματικότητα. Όχι φυσικά με εξαντλητικό και απόλυτο τρόπο -άλλωστε η ιδέα της απόλυτης κατοχής της αλήθειας ως επαναστατικής προϋπόθεσης ανήκει στο φασισμό και το σταλινισμό- αλλά φωτίζοντας διαδοχικές όψεις του υπάρχοντος, συμπεριλαμβανομένων των εαυτών μας, με μια διαλεκτική που θα συνδέει αλλά δε θα παγιώνει. Εντοπίζοντας τις αυταπάτες καθώς και τους λόγους που τις γεννούν. Διαλύοντας τις σημασιοδοτήσεις της κυρίαρχης ιδεολογίας πάνω στις ανθρώπινες δραστηριότητες.

Έκδοση της ομάδας:
"προβοκάτορες του ήσυχου ύπνου"
Θεσσαλονίκη, Γενάρης 2003

για επικοινωνία: Τ.Θ. 10969 Θεσσαλονίκη ή στο e-mail: provokatores2002@hotmail.com
διεύθυνση στο διαδίκτυο: www.l14.gr/provokatores